

Document de ședință

A9-0056/2023

9.3.2023

RAPORT

referitor la relațiile instituționale între UE și Consiliul Europei
(2022/2137(INI))

Comisia pentru afaceri constituționale

Raportor: Loránt Vincze

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	19
INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	24
VOT FINAL PRIN APEL NOMINAL ÎN COMISIA COMPETENTĂ.....	25

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la relațiile instituționale între UE și Consiliul Europei (2022/2137(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)¹, articolul 165 alineatul (3), articolul 167 alineatul (3) și articolul 220 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)², precum și Protocolul cu privire la articolul 6 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la aderarea Uniunii la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO),
- având în vedere avizul 2/2013 al Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din 18 decembrie 2014,
- având în vedere Memorandumul de înțelegere între Consiliul Europei și Uniunea Europeană din 11 mai 2007,
- având în vedere Planul de acțiune al Summitului de la Varșovia al Consiliului Europei (CM(2005)80 final) din 17 mai 2005 și apendicele 1 la acesta intitulat „Orientări privind relațiile dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”,
- având în vedere Acordul privind consolidarea cooperării dintre Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei (APCE) și Parlamentul European din 28 noiembrie 2007,
- având în vedere Acordul din 18 iunie 2008 dintre Comunitatea Europeană și Consiliul Europei cu privire la cooperarea între Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) și Consiliul Europei,
- având în vedere declarația de intenție din 1 aprilie 2014 pentru cooperarea dintre Consiliul Europei și Comisia Europeană în regiunea vizată de politica de extindere a UE, precum și în țările vizate de Parteneriatul estic și în cele din Mediterana de Sud (regiunea vizată de politica de vecinătate a UE),
- având în vedere concluziile Consiliului privind prioritățile UE pentru cooperarea cu Consiliul Europei în perioada 2020-2022 și 2023-2024 din 13 iulie 2020 și, respectiv, din 30 ianuarie 2023,
- având în vedere Decizia CM/Del/Dec(2022)132/4 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind cooperarea dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană, adoptată în cadrul celei de-a 132-a sesiuni a acestuia,
- având în vedere Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea

¹ JO C 326, 26.10.2012, p. 13.

² JO C 326, 26.10.2012, p. 47.

- violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul),
- având în vedere Carta socială europeană și protocoalele sale adiționale, precum și Carta socială europeană revizuită,
 - având în vedere Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare din 25 iunie 1992 și Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale din 10 noiembrie 1994,
 - având în vedere rezoluțiile Consiliului Europei de instituire și confirmare a instituirii unui acord parțial extins privind itinerarele culturale [CM/Res(2010)53 și CM/Res(2013)66],
 - având în vedere Declarația de la Santiago de Compostela a Consiliului Europei din 23 octombrie 1987 cu ocazia proclamării Drumului Sfântului Iacob („Camino de Santiago”) ca prim itinerar cultural european și cele 48 de itinerare culturale europene ale Consiliului Europei,
 - având în vedere Rezoluția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei CM/Res(2022)2 din 16 martie 2022 referitoare la încetarea calității de membru al Federației Ruse la Consiliul Europei,
 - având în vedere Rezoluția 2430 (2022) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 26 aprilie 2022 intitulată „Dincolo de Tratatul de la Lisabona: consolidarea parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”,
 - având în vedere raportul lui Jean-Claude Juncker din 11 aprilie 2006 intitulat „Aceași ambiție pentru continentul european”,
 - având în vedere raportul Grupului de reflecție la nivel înalt al Consiliului Europei din octombrie 2022,
 - având în vedere rezoluția sa din 19 mai 2010 referitoare la aspectele instituționale ale aderării Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale³,
 - având în vedere rezoluția sa din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale⁴,
 - având în vedere rezoluția sa din 7 octombrie 2020 referitoare la instituirea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale⁵,
 - având în vedere rezoluția sa din 24 iunie 2021 referitoare la Raportul Comisiei din 2020 privind statul de drept⁶,
 - având în vedere rezoluția sa din 19 mai 2022 referitoare la Raportul Comisiei din 2021

³ JO C 161 E, 31.5.2011, p. 72.

⁴ JO C 215, 19.6.2018, p. 162.

⁵ JO C 395, 29.9.2021, p. 2.

⁶ JO C 81, 18.2.2022, p. 27.

privind statul de drept⁷,

- având în vedere articolul 225 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere articolul 66 din Regulamentul de procedură al APCE,
 - având în vedere raportul privind rezultatul final al Conferinței privind viitorul Europei din 9 mai 2022, în special punctul 2 din propunerea 48 intitulată „Cultura și schimburile”,
 - având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri constituționale (A9-0056/2023),
- A. întrucât Uniunea Europeană și Consiliul Europei (CoE) sunt parteneri și aliați naturali în promovarea și monitorizarea drepturilor omului, a respectării libertăților fundamentale, a democrației și a statului de drept pe continentul european; întrucât UE și Consiliul Europei s-au angajat să realizeze o mai mare unitate între țările europene prin promovarea stabilității democratice și a securității;
- B. întrucât provocările interne și externe persistente la adresa ordinii multilaterale bazate pe norme, a democrației și a statului de drept, precum și războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și impactul acestora asupra situației drepturilor omului în Europa oferă argumente solide pentru consolidarea în continuare a cooperării instituționale dintre UE și CoE;
- C. întrucât, la 15 martie 2022, ca urmare a războiului de agresiune purtat de Federația Rusă împotriva Ucrainei și în urma avizului adoptat în unanimitate de Adunarea Parlamentară, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a decis că Federația Rusă va înceta să mai fie membră a Consiliului Europei la 26 de ani de la adeziune;
- D. întrucât excluderea Rusiei înseamnă o schimbare majoră pentru Consiliul Europei și viitorul continentului european; întrucât această evoluție înseamnă că blocul celor 27 de state membre ale UE constituie în prezent două treimi din populația reprezentată de statele membre ale Consiliului Europei; întrucât relațiile blocului celor 27 de țări cu Consiliul Europei vor fi afectate;
- E. întrucât 2022 a marcat cea de a 15-a aniversare a semnării Memorandumului de înțelegere dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană și a Acordului privind consolidarea cooperării dintre Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și Parlamentul European;
- F. întrucât, deși UE și CoE au sisteme juridice distincte și foarte diferite, „Orientările privind relațiile dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”⁸ din 2005 au subliniat că „obiectivul comun al unei Europe fără noi linii de demarcație poate fi îndeplinit cel mai bine prin utilizarea corespunzătoare a normelor și standardelor, precum și a experienței și a expertizei dobândite în cadrul Consiliului Europei timp de peste o

⁷ JO C 479, 16.12.2022, p. 18.

⁸ Orientări privind relațiile dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană, anexate la Planul de acțiune al Summitului de la Varșovia al Consiliului Europei (CM(2005)80 final) din 17 mai 2005.

jumătate de secol” și a stabilit că „cooperarea juridică” între organizații „ar trebui să continue și să fie dezvoltată în continuare”, cu orientarea nr. 5 care prevede că UE „depune eforturi pentru a transpune în dreptul Uniunii Europene acele aspecte ale convențiilor Consiliului Europei care sunt de competența sa”;

- G. întrucât Memorandumul de înțelegere din 2007 dintre cele două organizații prevede că „Uniunea Europeană consideră Consiliul Europei ca fiind sursa de referință la nivel european pentru drepturile omului” și că „Consiliul Europei va rămâne criteriul de referință pentru drepturile omului, statul de drept și democrație în Europa”;
- H. întrucât actualul cadru de cooperare între UE și CoE nu ia în considerare intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona la 1 decembrie 2009 sau parteneriatul strategic de cooperare privind statul de drept, democrația și drepturile omului, pe care cele două organizații l-au consolidat până în prezent;
- I. întrucât articolul 220 alineatul (1) din TFUE prevede că Uniunea trebuie să stabilească orice formă adecvată de cooperare cu Consiliul Europei; întrucât articolul 6 alineatul (2) din TUE prevede că Uniunea trebuie să adere la CEDO;
- J. întrucât, în rezoluția sa 2430 (2022) intitulată „Dincolo de Tratatul de la Lisabona: consolidarea parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”, APCE a solicitat să se dea un nou impuls în vederea consolidării parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană;
- K. întrucât, în Decizia sa CM/Del/Dec (2022)132/4 privind cooperarea dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a solicitat, de asemenea, intensificarea cooperării cu Uniunea Europeană, având în vedere numeroasele provocări cu care se confruntă în prezent Europa;
- L. întrucât, în iunie 2022, Secretarul General al Consiliului Europei a înființat un grup de reflecție la nivel înalt pentru a formula recomandări referitoare la rolul Consiliului Europei în răspunsul la noile provocări cu care se confruntă Europa și întreaga lume; întrucât Grupul de reflecție a formulat recomandările sale în octombrie 2022, recomandând, spre exemplu, consolidarea dialogului politic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană și să se aibă în vedere actualizarea și consolidarea Memorandumului de înțelegere din 2007;
- M. întrucât, la 7 noiembrie 2022, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei fost de acord să convoace un al patrulea summit al șefilor de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei la Reykjavik, Islanda, în perioada 16-17 mai 2023, la care să participe reprezentanți ai UE; întrucât se preconizează că chestiunea cooperării UE-CoE va figura pe ordinea de zi a summitului, care va avea loc într-un moment important și reprezintă o oportunitate de a îmbunătăți relațiile dintre cele două organizații;
- N. întrucât UE rămâne cel mai mare donator al activităților de cooperare tehnică ale Consiliului Europei, acoperind regiunea vizată de politica de extindere a UE, țările Parteneriatului estic, statele membre ale UE, țările sud-mediteraneene și Asia Centrală, precum și domeniile tematice; întrucât, în 2021, volumul global al programului comun de cooperare între Consiliul Europei și UE a ajuns la 207,4 milioane EUR; întrucât programele comune de cooperare în domeniul statului de drept au reprezentat 54,7 %

din bugetul cumulată în 2021;

- O. întrucât volumul financiar al programelor comune implementate în statele membre ale UE a continuat să crească constant în ultimii ani datorită cadrelor de cooperare comună structurată și de sprijin tehnic instituite începând din 2019 prin Programul de sprijin pentru reforme structurale și instrumentul de sprijin tehnic al UE;
- P. întrucât Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB) este cea mai veche bancă europeană multilaterală de dezvoltare, cu un mandat exclusiv social; întrucât, pe lângă cooperarea cu alte instituții financiare internaționale și mai multe agenții specializate ale Organizației Națiunilor Unite, CEB cooperează în mod regulat și cu UE la inițiative comune, cum ar fi Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, Facilitatea de investiții pentru vecinătate și Parteneriatul pentru promovarea eficienței energetice și a protecției mediului în Europa de Est;
- Q. întrucât negocierile privind aderarea UE la CEDO, suspendate în urma avizului CJUE din 18 decembrie 2014 privind incompatibilitatea cu tratatele UE a proiectului de acord privind aderarea UE, au fost reluate în septembrie 2020 și au ajuns în etapa finală;
- R. întrucât UE se bazează deja în mare măsură pe CoE pentru monitorizarea și promovarea statului de drept în statele sale membre actuale și viitoare; întrucât printre sursele de informații folosite de Comisie la stabilirea criteriilor de referință pentru evaluarea situației statului de drept și a funcționării sistemelor judiciare din statele membre se numără lista de verificare privind statul de drept a Comisiei pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția), rapoartele comandate agențiilor CoE de UE, cum ar fi studiul anual privind funcționarea sistemelor judiciare comandat de UE Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției ca parte a tabloului de bord privind justiția în Uniunea Europeană și rapoartele periodice pe teme legate de statul de drept elaborate de agențiile CoE, în special privind independența sistemului judiciar și combaterea corupției;
- S. întrucât Parlamentul a solicitat în mod repetat instituirea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să acopere toate aspectele articolului 2 din TUE; întrucât instituirea unui astfel de mecanism ar crea o oportunitate pentru o cooperare formalizată, structurată și cuprinzătoare între UE și CoE în ceea ce privește apărarea acestor valori prin intermediul unui acord de parteneriat specific;
- T. întrucât Consiliul Europei a dobândit o vastă experiență și competență în domeniul cooperării interguvernamentale și al activităților de asistență în domeniul drepturilor omului, instituind mai multe mecanisme de monitorizare și control al drepturilor omului și diverse comitete respectate de monitorizare a drepturilor omului, cum ar fi Comitetul european pentru drepturile sociale, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante, Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței, Comitetul de experți al Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, Comitetul consultativ al Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, precum și Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei; întrucât faptul că UE nu a aderat la convenții importante ale CoE privind drepturile omului împiedică reprezentarea sa în cadrul organismelor lor de supraveghere;
- U. întrucât acțiunile Comisiei de la Veneția se bazează pe cele trei principii fundamentale

ale patrimoniului constituțional european: democrația, drepturile omului și statul de drept; întrucât Comisia de la Veneția a fost înființată în 1990 pentru a răspunde nevoii urgente de a ajuta țările din Europa Centrală și de Est să adopte noi constituții după căderea zidului Berlinului; întrucât Comisia de la Veneția a jucat un rol foarte important în democratizarea statelor din Europa Centrală și de Est care doreau să adere la UE; întrucât avizele comisiei se bucură de o mare autoritate și sunt urmate în majoritatea cazurilor; întrucât UE a încurajat ferm statele care doresc să adere la UE, precum și statele membre actuale să se conformeze avizelor sale;

- V. întrucât Acordul dintre Comunitatea Europeană și Consiliul Europei privind cooperarea dintre Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Consiliul Europei din 2008 a stabilit un cadru general de cooperare cu scopul de a dezvolta proiecte comune în domenii de interes reciproc, pentru a se angaja în dialog cu părțile interesate în vederea îmbunătățirii respectării drepturilor fundamentale în Europa, a coordona activități de comunicare în vederea sensibilizării cu privire la drepturile fundamentale, a se informa reciproc cu privire la rezultatele activităților fiecărei organizații și schimbul de date și a se consulta reciproc la nivel operațional;
- W. întrucât rapoartele anuale privind cooperarea dintre Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Consiliul Europei arată amploarea și profunzimea cooperării, de la consultări privind proiecte și activități specifice, schimburi periodice de date și informații, participarea la audierile Adunării Parlamentare a CoE, participarea la reuniunile inițiale ale proiectelor, proiecte și activități comune, statutul de observator al agenției în mai multe comisii interguvernamentale și de monitorizare ale CoE, participarea la structurile respective ale societății civile până la trimiteri reciproce la activitatea celeilalte părți;
- X. întrucât instituirea unui sistem comun de informații al Uniunii Europene privind drepturile fundamentale (EFRIS) reunește într-un singur spațiu online informațiile privind drepturile omului furnizate de Consiliul Europei, Organizația Națiunilor Unite și UE, inclusiv, începând din 2022, datele, analizele și constatările generate în temeiul Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale (CCMN);
- Y. întrucât un domeniu vital de cooperare cu CoE ar trebui să fie combaterea discriminării și îmbunătățirea drepturilor persoanelor vulnerabile, cum ar fi femeile, persoanele cu dizabilități, romii, persoanele LGBTI + și persoanele în vârstă, care nu sunt încă pe deplin respectate în statele membre;
- Z. întrucât Convenția de la Istanbul, care a intrat în vigoare la 1 august 2014, a fost semnată de UE la 12 iunie 2017, dar nu a fost încă ratificată; întrucât toate statele membre ale UE au semnat Convenția de la Istanbul, dar numai 21 dintre ele au ratificat-o; întrucât aderarea UE la convenție nu scutește statele membre de ratificarea la nivel național, iar cele două procese ar trebui să meargă mână în mână;
- AA. întrucât Carta socială europeană și Carta socială europeană revizuită au fost instrumente de referință pentru protecția și aplicarea drepturilor sindicale fundamentale, ale lucrătorilor și ale drepturilor sociale, precum și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale cetățenilor europeni; întrucât 22 de state membre ale UE au ratificat Carta inițială și 22 de state membre au ratificat și Carta revizuită;

- AB. întrucât CoE este singura organizație interguvernamentală paneuropeană care oferă instrumente și mecanisme juridice de protecție a minorităților în întreaga Europă; întrucât CCMN a CoE este cel mai cuprinzător instrument multilateral obligatoriu din punct de vedere juridic de până acum, menit să protejeze drepturile persoanelor care aparțin minorităților naționale; întrucât procesul de monitorizare din cadrul CCMN are o bună reputație; întrucât recunoașterea necesității de a proteja minoritățile prin intermediul acestui instrument dedicat a rezultat din conflictele violente care au devastat Europa în anii 1990; întrucât aceeași preocupare a condus la adoptarea, în 1993, a criteriilor de la Copenhaga privind respectarea drepturilor minorităților în contextul politicii de extindere a UE; întrucât minoritățile au nevoie de un cadru juridic în Uniune pentru a le garanta și monitoriza drepturile;
- AC. întrucât Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare (CELRM) este singura convenție europeană pentru protecția și promovarea limbilor regionale și minoritare istorice în Europa; întrucât scopul primordial al acestui instrument este de a conserva limbile minoritare și regionale ca parte esențială a patrimoniului cultural european;
- AD. întrucât UE a semnat și ratificat Convenția de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa; întrucât Consiliul Europei, care găzduiește comitetul său permanent, elaborează un cadru juridic adecvat pentru combaterea infracțiunilor împotriva mediului; întrucât Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a recomandat statelor membre să ia în considerare recunoașterea dreptului la un mediu curat, sănătos și sustenabil ca drept al omului; întrucât provocările globale în materie de mediu și climă cu care ne confruntăm în prezent vor fi înfruntate mai bine prin acțiuni comune și coordonare între UE și CoE;
- AE. întrucât Consiliul Europei a invitat Uniunea Europeană să adere cât mai curând posibil la acordul său parțial extins privind itinerariile culturale;
- AF. întrucât impactul Consiliului Europei depășește limitele continentului european, având în vedere numeroasele sale convenții care sunt deschise spre semnare la nivel mondial și o parte dintre mecanismele sale care acoperă întreaga lume;
- AG. întrucât Declarația de intenție pentru cooperarea dintre Consiliul Europei și Comisia Europeană în regiunea vizată de politica de extindere a UE, precum și în țările vizate de Parteneriatul estic și în cele din Mediterana de Sud din 2014 a stabilit un cadru strategic pentru a contribui la promovarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în regiunile vizate de extinderea UE și de politica de vecinătate, pe baza convențiilor internaționale obligatorii ale Consiliului Europei, a organismelor de monitorizare și a programelor de asistență; întrucât programele comune și cadrele de cooperare în parteneriat implementate în acest cadru reprezintă un element esențial al politicii de extindere și de vecinătate a Uniunii;
- AH. întrucât propunerea 48 din concluziile Conferinței privind viitorul Europei evidențiază că limbile minoritare și regionale necesită o protecție suplimentară, luând act de Convenția Consiliului Europei privind limbile minoritare și de CCMN;
- AI. întrucât relațiile parlamentare dintre cele două instituții nu au exploatat încă întregul potențial al Acordului privind consolidarea cooperării dintre APCE și Parlament și ar putea fi întărite în continuare,

Consolidarea în continuare a relațiilor instituționale

1. recunoaște că relațiile instituționale între UE și CoE, ambele fiind organizații cu statut internațional similar, au evoluat semnificativ de-a lungul timpului, transformându-se într-un parteneriat strategic;
2. consideră că este necesar să se consolideze în continuare cooperarea instituțională între UE și CoE și să se dea un nou impuls cooperării bilaterale în promovarea și apărarea democrației, a statului de drept și a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a drepturilor minorităților;
3. observă că cooperarea dintre cele două organizații internaționale s-a intensificat de-a lungul anilor, existând în același timp potențial pentru o mai mare „cooperare interorganizațională”, având în vedere că UE, în conformitate cu Orientările din 2005 privind relațiile dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană, se străduiește să transpună în dreptul Uniunii Europene acele aspecte ale convențiilor Consiliului Europei și ale altor instrumente în care Uniunea are competențele respective;
4. subliniază că, pe măsură ce UE s-a transformat treptat într-o uniune politică, s-au înmulțit domeniile în care activitățile celor două organizații se suprapun și se completează reciproc; consideră, prin urmare, că, având în vedere suprapunerea frecventă a competențelor, este important să se evite duplicarea muncii sau standardele divergente; consideră că este important, în acest sens, să se creeze canale de consultare adecvate între Uniunea Europeană și Consiliul Europei, care să permită coordonarea activității normative într-o fază incipientă, în special în domeniile actualului sau viitorului memorandum de înțelegere;
5. subliniază că schimburile instituționale la toate nivelurile ar fi benefice pentru ambele organizații, ar contribui la asigurarea unei relații instituționale echilibrate între cele două organizații și ar spori vizibilitatea Consiliului Europei.

Aderarea UE la CEDO și alte forme de cooperare în domeniul drepturilor fundamentale

6. reamintește că Tratatul de la Lisabona a introdus o obligație legală pentru UE de a adera la CEDO, consacrată la articolul 6 alineatul (2) din TUE, și a stabilit condițiile pentru un acord referitor la această aderare în temeiul Protocolului privind articolul 6 alineatul (2) din TUE; ia act de Avizul 2/13 al CJUE referitor la proiectul de acord privind aderarea UE la CEDO, emis la 18 decembrie 2014;
7. salută angajamentul reînnoit al Comisiei și al Consiliului față de aderarea UE la CEDO și reluarea negocierilor în 2020; își reafirmă angajamentul ferm și sprijinul față de aderarea UE la CEDO⁹; invită părțile la negocieri să ia toate măsurile necesare și să depună toate eforturile pentru a soluționa chestiunile restante și pentru a aborda toate preocupările CJUE exprimate în avizul său 2/2013 din 18 decembrie 2014, în vederea încheierii cu succes a negocierilor, în mod ideal înainte de cel de-al patrulea summit al

⁹ Rezoluția Parlamentului European din 19 mai 2010 referitoare la aspectele instituționale ale aderării Uniunii Europene la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (JO C 161E, 31.5.2011, p. 72).

Consiliului Europei, care va avea loc în perioada 16-17 mai 2023 în Islanda; consideră că aceste chestiuni nesoluționate sunt complexe, dar nu insurmontabile;

8. subliniază că aderarea constituie un obiectiv prioritar pentru ambele organizații; evidențiază că aderarea UE la CEDO ar aduce numeroase beneficii, inclusiv o mai mare coerență între legislația UE și sistemul de convenții al Consiliului Europei și armonizarea legislației și a jurisprudenței privind drepturile omului între UE și CoE; subliniază, în plus, că aderarea ar plasa UE sub jurisdicția Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și ar consolida și mai mult protecția cetățenilor UE împotriva acțiunilor instituțiilor și organelor Uniunii, permițând persoanelor fizice să introducă acțiuni împotriva UE direct la CEDO; subliniază că aderarea UE la CEDO ar institui un mecanism extern esențial pentru a garanta că UE și instituțiile și organele sale respectă drepturile omului și sunt în conformitate deplină cu statul de drept;
9. subliniază că, în urma aderării, rolul UE în sistemul Convenției va deveni mai prominent, deoarece va include o contribuție proporțională la bugetul Consiliului Europei, numirea candidaților pentru funcția de judecător la CEDO, participarea unei delegații a Parlamentului European la ședințele APCE legate de alegerea judecătorilor CEDO și reprezentarea în cadrul Comitetului de Miniștri atunci când supraveghează punerea în executare a hotărârilor CEDO;
10. salută contribuțiile valoroase aduse de CEDO și de jurisprudența CEDO la apărarea și promovarea statului de drept și a drepturilor fundamentale în UE; solicită o cooperare judiciară strânsă și îmbunătățită între CEDO și CJUE, precum și o mai bună armonizare între sistemul convenției și dreptul UE; este preocupat de gradul de neexecutare a hotărârilor CEDO, care are un efect negativ asupra statului de drept și slăbește acțiunea externă a Uniunii în materie de drepturile omului, în special în ceea ce privește țările terțe membre ale Consiliului Europei; invită toate statele membre să asigure respectarea CEDO și a întregii jurisprudențe CEDO; invită Comisia să monitorizeze mai îndeaproape respectarea de către statele membre ale UE a hotărârilor CEDO și să aplice în acest sens instrumente relevante, cum ar fi mecanismul privind statul de drept și, după caz, Regulamentul privind mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept; se angajează să evalueze în continuare modul în care se poate asigura o mai bună respectare de către statele membre a jurisprudenței CEDO în actualul și viitorul cadru politic și juridic al UE, inclusiv opțiunea modificării tratatelor;
11. reamintește pertinenta cooperării promițătoare dintre Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și CoE – așa cum s-a exemplificat în raportul din 2022 privind cooperarea dintre Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Consiliul Europei – în urmărirea obiectivelor comune și a priorităților strategice legate de promovarea și protejarea drepturilor omului, inclusiv necesitatea de a evita suprapunerile și de a asigura complementaritatea între activitatea FRA și cea a CoE;
12. consideră că este util atât pentru Consiliul Europei, cât și pentru FRA să își extindă și mai mult relația, de exemplu prin extinderea convențiilor Consiliului Europei acoperite de EFRIS și prin invitarea FRA să contribuie la activitatea Comisiei de la Veneția;
13. invită Comisia să colaboreze îndeaproape cu Consiliul Europei în domeniul inteligenței

artificiale și al noilor tehnologii digitale, inclusiv în ceea ce privește utilizarea lor adecvată de către autoritățile de aplicare a legii și impactul acestora asupra drepturilor omului, a statului de drept și a democrației;

14. invită Comisia să consolideze cooperarea și complementaritatea în toate domeniile legate de drepturile omului, în care Consiliul Europei desfășoară activități substanțiale, cum ar fi combaterea discriminării, combaterea traficului de persoane, migrația, justiția și egalitatea;

Aderarea UE la alte convenții ale CoE și implicarea în organismele și agențiile asociate ale CoE

15. susține alinierea cât mai largă a UE la sistemul de convenții al CoE prin finalizarea aderării sale la alte tratate ale CoE ale căror semnatară este deja, cum ar fi Convenția de la Istanbul, și să se depună eforturi în vederea aderării la alte tratate la care nu este încă parte, cum ar fi Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante, Convenția privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția de la Lanzarote), Convenția penală privind corupția și Convenția civilă asupra corupției; invită Comisia și statele membre să înregistreze progrese în ceea ce privește aderarea Uniunii Europene la Carta socială europeană revizuită și să propună un calendar clar pentru atingerea acestui obiectiv; este convins că aderarea UE la aceste convenții va spori eficiența sa în domeniile acoperite și va promova sinergiile și facilita cooperarea dintre cele două organizații;
16. salută faptul că majoritatea covârșitoare a acordurilor negociate în cadrul Consiliului Europei lasă UE posibilitatea de a adera la acestea și subliniază că UE însăși a jucat un rol-cheie în negocierea acestor convenții;
17. salută faptul că UE a semnat Convenția de la Istanbul, la 13 iunie 2017; subliniază că aderarea UE la convenție va oferi un cadru juridic european coerent pentru politicile interne și externe ale UE pentru a preveni și combate violența împotriva femeilor și violența pe criterii de sex, precum și pentru a proteja și sprijini victimele; subliniază că aderarea UE ar permite o mai bună monitorizare, interpretare și implementare a legislației, programelor și fondurilor UE relevante pentru convenție, alături de o mai bună colectare de date defalcate comparabile la nivelul UE; îndeamnă Consiliul să intensifice discuțiile și procedurile pentru a asigura ratificarea rapidă de către UE a Convenției de la Istanbul, care necesită doar o majoritate calificată în Consiliu; invită Comisia și Consiliul să se asigure că Parlamentul va fi implicat pe deplin în procesul de monitorizare a convenției după aderarea UE; încurajează ferm și celelalte șase state membre care nu au ratificat încă Convenția de la Istanbul să facă acest lucru fără întârziere;
18. subliniază că aderarea la anumite tratate ale CoE ar permite UE să joace un rol activ în organismele CoE, ar facilita coordonarea UE-CoE și, în anumite cazuri, ar permite activităților organismelor CoE să acopere organele și agențiile UE; consideră că acest lucru ar putea îmbunătăți și mai mult parteneriatele și sinergiile dintre organizațiile respective, evitând, în același timp, suprapunerile în domeniile lor de acțiune; își reiterează apelul ca Uniunea Europeană să devină membru cu drepturi depline al

Grupului de state împotriva corupției, în care UE are statut de observator din 2019; invită Comisia să evalueze posibilitatea ca UE să devină cât mai curând posibil membră cu drepturi depline a Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției, a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI), a Comitetului de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, a Grupului de experți în intervenția contra violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și a Comitetului pentru Prevenirea Torturii și să țină la curent Parlamentul cu privire la progresele acestei evaluări;

19. subliniază importanța deosebită a unei cooperări strânse cu Consiliul Europei în lupta împotriva exploatării sexuale a copiilor și a abuzului sexual asupra copiilor; subliniază importanța Convenției de la Lanzarote ca prim tratat internațional care abordează abuzul sexual asupra copiilor care are loc acasă sau în familie și care este deschis aderării oricărui stat din lume, sporind astfel eficacitatea combaterii acestei infracțiuni la nivel internațional; consideră că UE ar trebui să finalizeze cât mai curând posibil aderarea sa la această Convenție;
20. reiterează importanța cooperării în materie penală, cum ar fi combaterea traficului de persoane și a terorismului;
21. consideră că este necesar să se consolideze în continuare cooperarea în domeniul drepturilor omului legate de protecția mediului și de combaterea infracțiunilor împotriva mediului;

Revizuirea cadrului de cooperare juridică

22. consideră că actualul cadru de cooperare dintre UE și CoE ar trebui revizuit pentru a face bilanțul schimbărilor aduse de Tratatul de la Lisabona și al evoluției relațiilor dintre cele două organizații; sugerează, în acest sens, revizuirea Memorandumului de înțelegere din 2007, analizând care sunt domeniile de cooperare reușite și care sunt cele în care cooperarea ar trebui consolidată și extinsă, în scopul transformării sale în principalul instrument juridic de coordonare a cooperării între UE și CoE într-un mod cuprinzător; propune, de asemenea, completarea memorandumului cu acorduri de acțiune pe teme specifice;
23. salută procesul de reflecție a Comitetului de Miniștri și a APCE asupra consolidării în continuare a concertării, coordonării, dialogului politic și cooperării tehnice cu Uniunea Europeană, punând accentul pe chestiuni legate de democrație, securitate și statul de drept;
24. se așteaptă ca, pe baza acestui proces, precum și pe baza activității Grupului de reflecție la nivel înalt al Consiliului Europei, cel de -al patrulea summit al șefilor de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei de la Reykjavik, Islanda, din perioada 16-17 mai 2023, să prezinte, de asemenea, concluzii clare privind viitoarea cooperare și relația dintre CoE și UE;
25. sprijină organizarea celui de-al patrulea summit al șefilor de stat și de guvern ai Consiliului Europei și solicită secretariatului CoE să invite reprezentanți ai Uniunii Europene în calitate de observatori; invită Consiliul European să implice Consiliul Europei în pregătirea summiturilor Comunității Politice Europene;

Parteneriatul privind mecanismul pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale

26. reiterează poziția sa¹⁰ cu privire la necesitatea de a institui un mecanism pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să acopere toate valorile prevăzute la articolul 2 din TUE; subliniază că acest lucru ar trebui să se bazeze pe experiența și cunoștințele de specialitate ale Consiliului European; reamintește că Parlamentul a exprimat, de asemenea, necesitatea de a implica îndeaproape CoE și organismele sale relevante în acest mecanism, inclusiv printr-un parteneriat mai structurat, în rezoluțiile sale din 24 iunie 2021 și 19 mai 2022 referitoare la rapoartele Comisiei privind statul de drept pentru 2020 și, respectiv, 2021;
27. consideră, având în vedere acest lucru, că UE și CoE ar trebui să încheie un acord specific privind mecanismul pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care să acopere toate valorile prevăzute la articolul 2 din TUE;
28. subliniază că UE ar trebui, de asemenea, să se bazeze pe cunoștințele de specialitate vaste și pe procesele recunoscute ale organismelor CoE privind drepturile omului, libertățile fundamentale, drepturile persoanelor care aparțin minorităților, combaterea corupției și îmbunătățirea procedurilor judiciare; subliniază că, având în vedere cooperarea amplă în domeniul statului de drept și dependența extinsă a UE de criteriile de referință ale CoE, cooperarea existentă ar trebui să fie mai formalizată și mai structurată, asigurând astfel o mai bună cooperare și o mai mare vizibilitate a activităților Consiliului European;
29. recunoaște activitatea importantă și expertiza Comisiei de la Veneția în îmbunătățirea funcționării instituțiilor democratice și a respectării drepturilor fundamentale, în funcționarea sistemelor de justiție și desfășurarea alegerilor și referendumurilor; încurajează continuarea cooperării dintre UE și Comisia de la Veneția, inclusiv în contextul procesului de extindere;
30. reamintește că, în cursul procesului de evaluare a progreselor înregistrate de țările candidate în vederea aderării pe baza criteriilor de la Copenhaga, monitorizarea sistematică de către Comisie în țările candidate s-a bazat în mare măsură pe standardele elaborate de CoE, inclusiv prin expertiza și avizele publicate de Comisia de la Veneția;
31. reamintește că UE consideră că punerea în aplicare a CCMN de către țările candidate este un element important în cadrul criteriilor de aderare pentru protecția minorităților și recunoaște rolul important pe care acesta l-a jucat în procesul de integrare europeană; subliniază că CCMN ar trebui să rămână un punct de referință major pentru viața democratică a Uniunii; este ferm convins că, din motive de coerență, de menținere și promovare a standardelor democratice, precum și de angajament față de protecția minorităților ca principiu de drept general comun la nivelul UE, Uniunea Europeană ar trebui să includă standardele CCMN în monitorizarea statului de drept și a drepturilor fundamentale în UE; evidențiază că o cooperare consolidată în domeniul drepturilor

¹⁰ Rezoluția Parlamentului European din 25 octombrie 2016 conținând recomandări adresate Comisiei referitoare la crearea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (JO C 215, 19.6.2018, p. 162) și Rezoluția Parlamentului European din 7 octombrie 2020 referitoare la instituirea unui mecanism al UE pentru democrație, statul de drept și drepturile fundamentale (JO C 395, 29.9.2021, p. 2).

minorităților ar conduce probabil la o mai bună respectare a standardelor și recomandărilor CoE, dar ar permite, de asemenea, o finanțare mai bine direcționată, inclusiv în contextul extinderii sau al reconstrucției post-conflict;

32. își reiterează, prin urmare, apelul adresat Uniunii Europene de a adera la CCMN și la CELRM¹¹ și solicită stabilirea unor legături juridice mai strânse între UE și CoE în ceea ce privește drepturile minorităților, nu în ultimul rând având în vedere procesul de extindere pentru Balcanii de Vest, Turcia, Ucraina, Moldova și Georgia;
33. solicită o colaborare strategică și bine coordonată între UE și CoE pentru a aborda excluziunea, discriminarea și sărăcia generalizată și gravă cu care se confruntă romii în Europa și pentru a spori sinergiile dintre activitățile desfășurate în cadrul Planului strategic de acțiune al Consiliului Europei pentru incluziunea romilor și a nomazilor (2020-2025) și Cadrul strategic al UE pentru romi 2020-2030;
34. solicită consolidarea cooperării instituționale dintre UE și CoE în ceea ce privește egalitatea de gen și drepturile femeilor, combaterea discriminării împotriva persoanelor LGBTI+ și a violenței de gen;
35. constată că atât UE, cât și CoE ar trebui să continue să coopereze în chestiuni legate de sprijinirea activității jurnaliștilor, de protejarea libertății mass-mediei, de combaterea discursurilor de incitare la ură și de răspândirea manipulativă a dezinformării și de ingerințele străine și interne în procesele electorale; consideră că UE ar trebui să se bazeze pe buna activitate a Platformei pentru protecția jurnalismului și siguranța jurnaliștilor și să coopereze îndeaproape cu Comitetul director pentru mass-media și societatea informațională; subliniază că este important să se promoveze un mediu favorabil libertății de exprimare în Europa atât offline cât și online, în conformitate cu Recomandarea Consiliului Europei din 7 martie 2018 privind pluralismul mass-mediei și transparența în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei;
36. consideră că este necesar să se îmbunătățească cooperarea instituțională dintre UE și CoE, promovând în continuare democrația locală și regională, precum și cooperarea regională și transfrontalieră;

Cooperarea în domeniul educației, culturii și diversității lingvistice

37. subliniază că articolul 165 alineatul (3) și articolul 167 alineatul (3) din TFUE conferă în mod expres UE un mandat pentru a stabili toate formele adecvate de cooperare cu CoE în domeniul educației, sportului și culturii; reamintește activitatea remarcabilă desfășurată de instituțiile Consiliului Europei, care ar trebui să servească drept bază fundamentală pentru proiectele Uniunii în acest domeniu;
38. subliniind importanța educației în consolidarea unei culturi a respectării drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în societățile noastre; salută activitatea importantă a Consiliului Europei prin intermediul cadrului său de referință al competențelor pentru cultură democratică; invită UE să își intensifice angajamentul față de CoE în acest domeniu; solicită un cadru comun de referință pentru instituirea

¹¹ Rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2018 referitoare la standardele minime pentru minorități în UE (JO C 363, 28.10.2020, p. 13).

educației civice, axat pe democrație, statul de drept și drepturile omului;

39. salută succesul Cadrului european comun de referință pentru limbi, care a devenit esențial la evaluarea competențelor lingvistice;
40. reamintește că, pe lângă respectarea diversității culturale și religioase, respectarea diversității lingvistice este o valoare fundamentală a UE, astfel cum se prevede la articolul 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 3 din TUE; reamintește, de asemenea, că UE are sarcina de a sprijini statele membre în predarea și diseminarea limbilor lor [articolul 165 alineatul (2) din TFUE] și că are obligația de a respecta, proteja și consolida diversitatea culturală și lingvistică [articolul 167 alineatul (1) din TFUE]; subliniază că organismele Consiliului Europei ar putea avea un rol extrem de util în acest sens;
41. subliniază importanța cooperării, în special în ceea ce privește promovarea și protejarea limbilor și culturilor regionale și minoritare, și evidențiază faptul că Uniunea nu poate urmări în mod eficient acest obiectiv fără o coordonare adecvată cu organismele CoE; accentuează că cea mai relevantă monitorizare din Europa în acest domeniu se desfășoară în cadrul CELRM, care reprezintă cadrul juridic de referință esențial la nivel european și care promovează utilizarea limbilor minoritare în viața privată și cea publică, precum și predarea acestora la diferite niveluri, inclusiv prin imersiune, pentru a garanta transmiterea acestora;
42. subliniază că Comisia ar trebui să țină seama de această monitorizare atunci când stabilește obiectivele, orientările financiare și prioritățile; subliniază, de asemenea, că, în acest scop, ar trebui să existe consultări periodice între departamentele competente ale Comisiei și cele ale CoE; consideră că o cooperare mai strânsă între Comisie și Comitetul de experți al CELRM ar permite o mai bună identificare orizontală a domeniilor problematice la nivelul UE care afectează mai multe țări, precum și găsirea unor măsuri reparatorii posibile cu sprijinul UE;
43. își reiterează apelul¹² adresat Comisiei și Consiliului de a întări cooperarea cu Consiliul Europei, pentru a promova valorile fundamentale ale diversității culturale, dialogul intercultural și dezvoltarea teritorială sustenabilă a destinațiilor mai puțin cunoscute, păstrând, protejând și reabilitând în același timp patrimoniul cultural și natural al acestor situri; invită Comisia să ia în considerare aderarea UE la Acordul parțial extins privind itinerarele culturale al Consiliului Europei; invită Comisia și statele membre să continue activitatea de identificare și cartografiere, inclusiv în format digital, a Drumului Sfântului Iacob („Caminos de Santiago”) și a restului itinerarelor culturale europene ale Consiliului Europei și să semnaleze rutele către Santiago de Compostela care străbat continentul european, utilizând simbolurile sugerate de Consiliul Europei;

Acțiune externă

44. subliniază importanța consolidării coerenței și complementarității în acțiunile externe ale UE în domeniul drepturilor omului, printr-o coordonare sporită între UE, CoE și

¹² Rezoluția Parlamentului European din 14 decembrie 2022 referitoare la punerea în aplicare a Noii agende europene pentru cultură și a Strategiei UE pentru relațiile culturale internaționale (Texte adoptate, P9_TA(2022)0444).

Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE);

45. salută includerea în Planul de acțiune al UE 2020-2024 privind drepturile omului și democrația stabilirea unui parteneriat cu CoE pentru a asigura respectarea universală a obligațiilor de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și fetelor, care decurg din instrumentele internaționale, precum și promovarea aderării la Convenția Consiliului Europei privind protecția datelor;
46. solicită UE și Băncii Europene de Investiții să consolideze cooperarea formalizată cu Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru a oferi asistență imediată și pe termen lung persoanelor strămutate și refugiaților și pentru a sprijini punerea în aplicare a strategiilor naționale de integrare a romilor;
47. încurajează cooperarea dintre UE și CoE în chestiuni legate de responsabilitatea pentru război, justiție și reconstrucție în urma războiului de agresiune nejustificat, neprovocat și ilegal al Rusiei împotriva Ucrainei;

Extinderea UE

48. subliniază că CoE este un partener important în procesul de extindere al UE, deoarece cooperează cu UE pentru a sprijini țările candidate și potențial candidate în realizarea reformelor și pentru a le ajuta să îndeplinească criteriile de aderare la UE privind stabilitatea instituțiilor care garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și respectarea și protecția minorităților și monitorizarea progreselor înregistrate în aceste domenii; consideră că cooperarea dintre UE și Consiliul Europei în domeniul extinderii ar trebui consolidată în continuare, pentru a deveni mai formală, mai structurată și mai sistematică;
49. subliniază că este important ca Comisia de la Veneția să acorde asistență în reforma proceselor judiciare, de guvernanță și electorale din țările candidate și potențial candidate; subliniază că UE ar trebui să se asigure, fără nicio îndoială, că țările candidate la aderare respectă toate recomandările sale pe calea aderării;

Cooperarea parlamentară

50. recunoaște importanța APCE în calitate de partener, care a inspirat multe dintre convențiile CoE care au pus bazele juridice pentru protecția drepturilor omului în Europa și în afara acesteia (inclusiv CEDO) și care continuă să joace un rol important în apărarea democrației și a drepturilor fundamentale prin monitorizarea altor organizații și prin sprijinirea statelor membre în ceea ce privește respectarea standardelor în materie de drepturi ale omului;
51. salută, în acest sens, cooperarea efectivă a OSCE și a adunărilor parlamentare ale Consiliului Europei cu Parlamentul European în cadrul misiunilor de observare a alegerilor;
52. recunoaște activitatea esențială a Adunării, care merită să fie cunoscută de cetățeni și a câștigat respectul Uniunii Europene;

53. salută apelul¹³ Adunării Parlamentare a Consiliului Europei la:
- (a) organizarea de reuniuni periodice între președinții, secretarii generali și președinții comisiilor și între Comisia președinților grupurilor politice din cadrul Adunării Parlamentare a CoE și Conferința președinților Parlamentului European;
 - (b) organizarea de reuniuni comune și evenimente comune la nivelul comisiilor și/sau al delegațiilor Parlamentului European pentru relațiile cu statele terțe;
 - (c) invitarea reciprocă a raportorilor de a-și aduce contribuția la activitatea celuilalt;
 - (d) consolidarea dialogului și a coordonării cu APCE în domenii care s-au dovedit a fi provocări importante pentru societățile europene;
54. conchide că, având în vedere importanța crescândă a democrației parlamentare prevăzută de Tratatul de la Lisabona, cooperarea parlamentară dintre UE și CoE ar putea fi aprofundată și, pe baza articolelor 223 și 225 din Regulamentul său de procedură, propune înființarea unei delegații interparlamentare pentru o cooperare consolidată, pentru a îmbunătăți legiferarea în domeniile comune de activitate, pentru a sensibiliza publicul, pentru a asigura un schimb de informații cu privire la activitățile și funcționarea celeilalte părți și pentru a contribui la o diseminare mai sistematică a informațiilor și la un dialog mai structurat și mai regulat;
55. invită Comisia să inițieze o revizuire a Memorandumului de înțelegere din 2007 pentru a ține seama de noile competențe pe care UE le-a dobândit odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, precum și pentru a oficializa parteneriatul strategic de cooperare consolidat între cele două instituții, în special în domeniul statului de drept, al democrației și al drepturilor fundamentale, inclusiv al drepturilor minorităților; își exprimă poziția potrivit căreia acest document strategic ar trebui, de asemenea, să fie operaționalizat și completat de adoptarea unor acorduri suplimentare de acțiune comună cu privire la chestiuni specifice între diferite organe ale UE și ale CoE;
-
- ○
56. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Consiliului Europei.

¹³ Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei 2430 (2022) intitulată „Dincolo de Tratatul de la Lisabona: consolidarea parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”.

EXPUNERE DE MOTIVE

În 2022, se împlinesc 15 ani de la semnarea de către Uniunea Europeană (UE) a Tratatului de la Lisabona, care a impus UE obligația legală de a adera la CEDO. În același an, se împlinesc, de asemenea, 15 ani de la semnarea Memorandumului de înțelegere dintre UE și CoE. Aceste aniversări oferă o bună ocazie de a reflecta asupra situației relațiilor reciproce dintre cele două instituții, în vederea identificării unor noi oportunități de consolidare a cooperării.

Prin prezenta rezoluție, Parlamentul European își propune să facă un bilanț al relațiilor instituționale dintre UE și CoE, care evoluează de peste 65 de ani și s-au dezvoltat considerabil de la semnarea Memorandumului de înțelegere din 2007 și de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, în 2009.

Cadrul juridic pentru cooperarea dintre Uniunea Europeană și Consiliul Europei.

Temeiul juridic pentru cooperarea dintre UE și CoE este Tratatul de la Lisabona. Articolul 220 alineatul (1) din TFUE prevede că Uniunea stabilește orice formă de cooperare utilă cu Consiliul Europei. În plus, articolul 165 alineatul (1) și articolul 167 alineatul (3) din TFUE vizează promovarea acestei cooperări în domeniul educației, sportului și culturii. De asemenea, Tratatul de la Lisabona a impus UE obligația legală de a adera la CEDO în temeiul articolului 6 alineatul (2) din TUE și stabilește condițiile unui acord referitor la această aderare în temeiul Protocolului cu privire la articolul 6 alineatul (2) din TUE. În plus, în temeiul articolului 6 alineatul (3) din TUE, Tratatul de la Lisabona a recunoscut drepturile fundamentale, astfel cum sunt garantate de CEDO, ca principii generale ale dreptului Uniunii.

În esență, cooperarea dintre UE și CoE este reglementată de dispozițiile convențiilor CoE la care a aderat UE. Până în prezent, UE a ratificat 13 și a semnat alte 4 dintre cele 22 de convenții ale CoE care îi erau deschise. Cea mai importantă dintre acestea este Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Aderarea UE la această convenție este încă în curs de negociere.

La nivel operațional, parteneriatul dintre UE și CoE este reglementat în principal de Memorandumul de înțelegere din 11 mai 2007, care stabilește modalitățile generale pentru consolidarea cooperării dintre cele două instituții în domeniile prioritare și se bazează pe cei trei piloni ai dialogului politic, cooperării juridice și proiectelor și programelor comune de cooperare.

Memorandumul de înțelegere este completat de mai multe acorduri bilaterale specifice, care includ Acordul dintre Comunitatea Europeană și Consiliul Europei cu privire la cooperarea dintre Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene din 2018 și Declarația de intenție dintre Consiliul Europei și Comisia Europeană din 2014 de stabilire a bazelor cooperării în regiunile vizate de politica de extindere și de vecinătate a UE.

La nivel parlamentar, relațiile dintre Parlamentul European și APCE sunt stabilite la articolul 225 din Regulamentul de procedură al Parlamentului și la articolul 66 din Regulamentul de procedură al APCE, care au condus la Acordul privind consolidarea cooperării dintre APCE și Parlament din 28 noiembrie 2007. Acest acord stabilește o serie de obiective generale pentru cooperare și propune măsuri pentru realizarea acestora.

Prioritățile de cooperare sunt, de asemenea, definite în mod individual de organele de conducere ale UE și ale CoE. Această rezoluție a Parlamentului, precum și Rezoluția APCE 2430 (2022) intitulată „Dincolo de Tratatul de la Lisabona: consolidarea parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană” sunt exemple de documente care definesc aceste priorități, alături de Concluziile Consiliului privind prioritățile UE pentru cooperarea cu Consiliul Europei, care au fost adoptate o dată la doi ani începând din 2012.

Situația actuală a relațiilor instituționale dintre UE și CoE.

Relațiile dintre UE și CoE se bazează pe valorile comune ale demnității umane, egalității și respectării drepturilor omului. CoE, sistemul său de convenții și Curtea Europeană a Drepturilor Omului rămân principalele instrumente de care dispune UE pentru a apăra drepturile omului în Europa. Deși cooperarea dintre UE și CoE a reprezentat o trăsătură constantă a istoriei celor două organizații, domeniile în care interesele lor se suprapun și interacțiunea dintre acestea au crescut semnificativ, deoarece Uniunea s-a transformat treptat din ceea ce era inițial – și anume un organism economic și comercial – într-o uniune politică bazată pe valori. Deși legăturile mai formale dintre cele două organizații au început să se dezvolte prin eforturi comune de răspândire a democrației în țările din Europa Centrală și de Est după 1989, cooperarea lor a dobândit o bază oficială solidă doar odată cu semnarea Memorandumului de înțelegere din 2007.

Cooperarea lor instituțională se bazează pe cei trei piloni prevăzuți în Memorandumul de înțelegere:

1. dialogul politic (consultări la nivel înalt pentru coordonarea pozițiilor și a politicilor între șefii organelor de conducere ale celor două organizații și membrii Parlamentului European și APCE);
2. cooperarea juridică (între UE și organele consultative și de monitorizare ale CoE, care, în ultimii ani, s-au concentrat în principal pe cunoștințele de specialitate ale Comisiei de la Veneția și ale Grupului de state împotriva corupției); și
3. proiectele de cooperare (programe comune care vizează promovarea respectării drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, care sunt finanțate de UE și puse în aplicare de CoE).

UE este cel mai mare finanțator pentru punerea în aplicare a programelor CoE privind democrația, drepturile omului și statul de drept. În 2021, valoarea totală a programelor comune de cooperare dintre UE și CoE s-a ridicat la 207,4 milioane EUR, veniturile anuale pentru aceste programe reprezentând 57 % din veniturile anuale din totalul resurselor extrabugetare.

Din punctul de vedere al Parlamentului, cele mai importante aspecte ale relațiilor instituționale dintre UE și CoE sunt:

- Dialogul democratic

Cooperarea dintre UE și CoE privind apărarea și promovarea valorilor lor comune în domeniul drepturilor omului, al democrației și al statului de drept în Europa s-a intensificat în ultimii ani. Aceasta a luat, în principal, forma unor organisme ale Consiliului Europei care

oferă instituțiilor UE cunoștințe de specialitate și instrumente de monitorizare și evaluare a statului de drept în UE. Rapoartele Comisiei din 2020 și cele ulterioare privind statul de drept și rezoluția Parlamentului European din același an referitoare la instituirea unui mecanism pentru democrație, drepturile fundamentale și statul de drept ar putea da un nou impuls dialogului democratic UE-CoE.

- Aderarea UE la Convenția europeană a drepturilor omului

Aderarea UE la CEDO nu este doar un obiectiv dezirabil, ci și o obligație legală care decurge din tratate și constituie o prioritate pentru ambele organizații. De la adoptarea rezoluției sale din 19 mai 2010 referitoare la aspectele instituționale ale aderării la CEDO, Parlamentul a reiterat, în numeroase rânduri, importanța accelerării procesului. Negocierile de aderare au fost reluate în septembrie 2020, după ce au stagnat în urma adoptării de către CJUE a avizului negativ 2/2013 din 18 decembrie 2014. Acest aviz a ridicat obiecții pe motiv că acordul nu prevedea o protecție suficientă a autonomiei dreptului Uniunii, a dispozițiilor juridice specifice ale Uniunii și a competenței exclusive a Curții. Cu toate acestea, negocierile se află în etapa finală, iar majoritatea covârșitoare a chestiunilor identificate de CJUE au fost deja rezolvate. Chestiunile nesoluționate aflate în curs de negociere sunt controlul judiciar al politicii externe și de securitate comune (care rezultă din avizul CJUE) și aspectele reglementate de articolul 7 din proiectul de acord privind aderarea UE la CEDO, care nu au legătură cu avizul CJUE.

- Relațiile dintre adunările parlamentare

Pentru Parlament, Consiliul Europei și adunarea sa parlamentară sunt aliați naturali în monitorizarea și promovarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept pe continentul european. Dialogul politic dintre cele două adunări și organele lor de conducere are loc în mod regulat. La nivel administrativ, Centrul European de Cercetare și Documentare Parlamentară, înființat în 1977, promovează cu succes schimbul de informații, idei, experiență și bune practici între administrațiile parlamentare din Europa. Cu toate acestea, relațiile reciproce nu au valorificat încă pe deplin „Acordul privind consolidarea cooperării dintre Parlament și APCE”. Acest lucru a fost subliniat în Rezoluția recentă a APCE din 26 aprilie 2022 intitulată „Dincolo de Tratatul de la Lisabona: consolidarea parteneriatului strategic dintre Consiliul Europei și Uniunea Europeană”.

Noi căi de consolidare a cooperării instituționale dintre cele două instituții.

Relațiile instituționale dintre UE și CoE trebuie consolidate în continuare, având în vedere amenințările persistente la adresa drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, inclusiv efectele agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei. Consolidarea relațiilor ar îmbunătăți, de asemenea, coordonarea, ar spori sinergiile și ar preveni suprapunerea activităților.

Cheia consolidării acestor relații este finalizarea aderării UE la CEDO. Acest lucru ar reprezenta un pas important în viața democratică a UE, deoarece ar adăuga un control extern exercitat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) la mecanismul de control intern al UE pentru apărarea statului de drept. Aceasta ar limita, de asemenea, posibilitatea unei jurisprudențe contradictorii în materie de drepturi ale omului între CJUE și CEDO.

Cooperarea dintre UE și CoE în ceea ce privește apărarea democrației, a statului de drept și a drepturilor fundamentale ar putea fi, de asemenea, îmbunătățită în mod semnificativ.

Parlamentul a pledat mult timp pentru extinderea monitorizării statului de drept de către UE pentru a include toate valorile UE, astfel cum se prevede la articolul 2 din TUE. Deși Comisia se bazează deja în mare măsură pe criteriile de referință elaborate și pe activitatea de monitorizare desfășurată de CoE în ceea ce privește statul de drept și funcționarea sistemului judiciar, aceasta ar trebui, de asemenea, să se bazeze pe cunoștințele de specialitate și procesele organelor CoE în domeniul drepturilor omului, inclusiv al drepturilor minorităților.

Deși UE trebuie, în mod cert, să își îmbunătățească cunoștințele de specialitate și criteriile de referință în domeniul drepturilor minorităților, o opțiune rezonabilă și de dorit ar fi să se valorifice eforturile depuse deja de CoE, care a elaborat cele mai cuprinzătoare standarde și sisteme de monitorizare din Europa.

Atunci când evaluează conformitatea UE și a statelor sale membre cu valorile prevăzute la articolul 2 din TUE privind protecția minorităților, Uniunea ar trebui să utilizeze standardele stabilite de CoE, în special cele elaborate prin punerea în aplicare a CCMN. În politica sa de extindere și de vecinătate, Uniunea s-a bazat deja în mare măsură pe cunoștințele de specialitate ale CoE (pe lângă cele ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa) pentru a promova statul de drept și protecția minorităților în statele membre. Acest lucru s-a dovedit a fi încununat de succes în timpul procesului de aderare de după căderea „Cortinei de Fier”. Pe baza acestei experiențe pozitive, aderarea la CCMN în domeniile de competență ale UE, intensificarea dialogului instituțional între părți și formalizarea legăturilor interinstituționale privind drepturile minorităților ar fi benefice nu numai pentru UE, ci și pentru CoE, care ar avea de câștigat de pe urma vizibilității politice și a sprijinului politic oferit de UE.

În mod similar, este important ca UE să adere la alte tratate ale CoE, cum ar fi Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul), Carta socială europeană, Comitetul european pentru drepturile sociale și Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. Acest lucru ar spori legitimitatea UE, iar prezența reprezentanților UE în organismele de supraveghere a acestor tratate ar consolida și mai mult cooperarea dintre cele două organizații și ar contribui la atingerea obiectivelor tratatelor.

Cooperarea și sinergiile existente ar trebui, de asemenea, consolidate în sfera educației, sportului și culturii, acolo unde există multe domenii importante de cooperare care ar putea fi explorate în continuare. Un domeniu deosebit de relevant pentru diversitatea culturală și lingvistică a UE este CELRM, care se axează pe conservarea limbilor minoritare și regionale ca parte a patrimoniului cultural al Europei. Deși UE are competențe clare de a sprijini statele membre în învățarea și răspândirea limbilor statelor membre [articolul 165 alineatul (2) din TFUE] și are obligația de a respecta, proteja și spori diversitatea culturală și lingvistică, aceasta nu a utilizat încă cunoștințele de specialitate vaste din cadrul CELRM atunci când și-a elaborat politicile și acțiunile. Parlamentul pledează de mult timp pentru acțiuni semnificative de protejare a limbilor regionale și minoritare și a identificat CELRM ca fiind principalul criteriu de referință în acest domeniu. Având în vedere declinul puternic al limbilor regionale și minoritare, atestat, de exemplu, de Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), UE ar trebui să se implice mai mult în acest domeniu și să stabilească legături instituționale cu Comitetul de experți al CELRM pentru a-și dezvolta propriile obiective, politici și programe.

Pentru a orienta și mai mult relațiile dintre UE și CoE, Memorandumul de înțelegere din 2007 ar trebui revizuit pentru a ține seama de Tratatul de la Lisabona, precum și pentru a oficializa parteneriatul strategic de cooperare pe care cele două instituții l-au consolidat de la semnarea sa în 2007, în special în ceea ce privește statul de drept, democrația, drepturile fundamentale și drepturile minorităților. În plus, acest document, care are un caracter general, ar putea fi pus în aplicare și completat prin adoptarea unor acorduri suplimentare pentru acțiuni comune privind aspecte specifice.

De asemenea, se pot aduce îmbunătățiri relațiilor dintre UE și CoE la nivel parlamentar, ca urmare a importanței sporite a democrației parlamentare prevăzute de Tratatul de la Lisabona. Creșterea gradului de sensibilizare cu privire la activitățile și funcționarea celeilalte părți și diseminarea mai sistematică a informațiilor ar putea consolida cooperarea. Acest lucru ar putea fi completat de contacte mai structurate și regulate între organele de conducere, comisiile și administrația Parlamentului și APCE.

**INFORMAȚII PRIVIND ADOPTAREA
ÎN COMISIA COMPETENTĂ**

Data adoptării	28.2.2023
Rezultatul votului final	+: 22 -: 0 0: 3
Membri titulari prezenți la votul final	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Leila Chaibi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Esteban González Pons, Max Orville, Giuliano Pisapia, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Membri supleanți prezenți la votul final	Pascal Durand, Jaak Madison, Niklas Nienä, Maite Pagazaurtundúa
Membri supleanți [articolul 209 alineatul (7)] prezenți la votul final	Álvaro Amaro, Giuseppe Ferrandino, Vlad Gheorghe, Chris MacManus, Nadine Morano

VOT FINAL PRIN APEL NOMINALÎN COMISIA COMPETENTĂ

22	+
PPE	Álvaro Amaro, Salvatore De Meo, Esteban González Pons, Nadine Morano, Sven Simon, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Giuseppe Ferrandino, Vlad Gheorghe, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Leila Chaibi, Chris MacManus
Verts/ALE	Damian Boeselager, Gwendoline Delbos-Corfield, Niklas Nienäß

0	-

3	0
ID	Gerolf Annemans, Jaak Madison, Antonio Maria Rinaldi

Legenda simbolurilor utilizate:

- + : pentru
- : împotriva
- 0 : abțineri